

Sygn. akt VIII Cz 29/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący – Sędzia SO Włodzimierz Jasiński (spr.)

Sędziowie – SO Katarzyna Borowy, SO. Marek Lewandowski

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2019 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...)we W.

przeciwko M. G.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej

od postanowienia ***Sądu Rejonowego w Toruniu***

z dnia 2 października 2018 r.

sygn. akt I C 1064/17

p o s t a n o w i a : uchylić zaskarżone postanowienie, pozostawiając Sądowi I instancji rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

/SSO Katarzyna Borowy/ /SSO Włodzimierz Jasiński/ /SSO Marek Lewandowski/

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 października 2018 r. Sąd Rejonowy w Toruniu odrzucił zażalenie pozwanej od wyroku zaocznego, uznając, że zażalenie zostało wniesione po upływie przepisanej terminu. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że z informacji komornika Marka Gajdy wynika, iż pozwanej na prawidłowy adres dokonano doręczenia zawiadomienia o wszczęciu egzekucji poprzez dwukrotne awizo – z dniem 18 kwietnia 2018 r. (I awizo w dniu – 3 kwietnia 2018 r., II awizo – 11 kwietnia 2018 r.). Siedmiodniowy zatem termin do złożenia zażalenia upłynął w dniu 25 kwietnia 2018 r., pełnomocnik pozwanej zaś złożył zażalenie w dniu 4 września 2018 r., a zatem po terminie. Jednocześnie Sąd Rejonowy zaznaczył, że brak jest obiektywnych dowodów wskazujących na nieprawidłowości doręczenia.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła pozwana, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego. Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów prawa procesowego:

- art. 370 k.p.c. w zw. z art. 389 § 2 k.p.c. oraz art. 795 § 2 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że pozwana nie dochowała terminu do złożenia zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 19 grudnia 2017 r. w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności wyrokowi zaocznemu wydanemu przez Sąd Rejonowy

w Toruniu w dniu 21 września 2017 r., podczas gdy strona pozwana nie otrzymała żadnej korespondencji dotyczącej wszczęcia postępowania egzekucyjnego, ponieważ doręczenie zastępcze nie było dokonane w sposób prawidłowy, w związku z czym nie można przyjąć „fikcji doręczenia”,

- art. 139 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że korespondencja dotycząca postępowania egzekucyjnego została doręczona prawidłowo, podczas gdy awizacja przesyłki poleconej nie była dokonana w sposób prawidłowy,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego oraz dowodami załączonymi do zażalenia z dnia 4 września 2018 r., co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia przez Sąd I instancji, iż korespondencja została doręczona prawidłowo, a strona pozwana nie dochowała siedmiodniowego terminu na złożenie zażalenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie doprowadziło do uchylenia zaskarżonego postanowienia z pozostawieniem Sądowi I instancji rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 795 § 2 k.p.c. termin do wniesienia zażalenia na postanowienie co do nadania klauzuli wykonalności biegnie dla dłużnika od daty doręczenia mu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. Słusznie zatem Sąd Rejonowy podjął działania mające na celu ustalenie tego faktu, kierując odpowiednie wezwanie do komornika sądowego, celem wskazania daty doręczenia dłużnicze postanowienia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 3567/18. Z informacji zaś uzyskanych od komornika wynika, że zawiadomienie o wszczęciu egzekucji zostało doręczone pozwanej w drodze doręczenia zastępczego w trybie art. 139 k.p.c., które to zostało ocenione przez Sąd Rejonowy za dokonane prawidłowo, przez co Sąd przyjął, że od daty tego doręczenia rozpoczął swój bieg termin do wniesienia przez pozwaną zażalenia na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności.

Zdaniem Sądu Okręgowego okoliczności rozpoznawanego stanu faktycznego wskazują, że powyższa ocena Sądu Rejonowego była co najmniej przedwczesna, wobec zachodzących w sprawie wątpliwości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalili się poglądy, że wykazanie przeprowadzenia czynności doręczenia zastępczego niezgodnie z regułami objętymi art. 139 § 1 k.p.c. i przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 2010 r. w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1222) oznacza **nie skutecznosc takiego doręczenia**. Natomiast w przypadku, gdy mimo dochowania warunków zastosowania art. 139 § 1 k.p.c. pismo do adresata nie dotarło, z przyczyn od niego niezależnych, nie ma to wpływu na skuteczność doręczenia i bieg terminów procesowych, a może skutkować przywróceniem terminu, jeżeli adresat uprawdopodobni brak winy w uchybieniu terminu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1969 r., II CZ 208/68, OSNC 1969, Nr 9, poz. 164, z dnia 3 lipca 2008 r., IV CZ 51/08, nie publ., z dnia 13 września 2001 r., IV CZ 105/01, Prok. I Pr.- wkł. 2002/4/44, z dnia 12 maja 2016 r., III BP 8/15, nie publ. i z dnia 12 listopada 2014 r., II CSK 297/14, OSNC 2015, Nr 12, poz. 42).

Stosownie do treści art. 139 § 1 k.p.c. w razie niemożności doręczenia pisma bezpośrednio adresatowi lub w sposób określony w art. 138 k.p.c., pismo przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego należy złożyć w placówce pocztowej tego operatora, a doręczane w inny sposób - w urzędzie właściwej gminy, a zawiadomienie o tym należy umieścić na drzwiach mieszkania adresata lub w oddawczej skrzynce pocztowej. Jednakże w istocie swobodę tego wyboru ograniczają z jednej strony możliwości techniczne (istnienie skrzynki, konstrukcja drzwi), a z drugiej regulacje prawne. Zasady wykonywania działalności pocztowej reguluje ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. - Prawo pocztowe (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 2188), która w art. 37 ust. 1 ustanawia dla właściciela lub współwłaściciela nieruchomości, której częścią składową jest budynek lub budynku stanowiącego odrębną własność, obowiązek umieszczenia oddawczej skrzynki pocztowej, o parametrach określonych w przepisach wykonawczych, zapewniających m.in. bezpieczeństwo obrotu pocztowego. Taka skrzynka jest miejscem wydania adresatowi ze skutkiem doręczenia przesyłek nieregistrowanych (art. 26 ust. 2 ust. 2 prawa pocztowego). W niej także pozostawia

się zawiadomienie o próbie doręczenia przesyłki rejestrowanej lub przekazu pocztowego wraz z informacją o terminie ich odbioru i adresie placówki oddawczej, w której przesyłka lub przekaz pocztowy są przechowywane, jeżeli w chwili ich doręczania stwierdzi się nieobecność adresata lub innych osób uprawnionych do ich odbioru. Jeżeli zatem doręczenie następuje na posesji zabudowanej domem jednorodzinny, której właściciel wykonał obowiązek umieszczenia pocztowej skrzynki oddawczej, prawidłowe zawiadomienie go o nieudanej próbie doręczenia przesyłki sądowej wymaga umieszczenia pisemnego zawiadomienia w skrzynce oddawczej, a nie w drzwiach mieszkania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2008 r., IV CZ 71/08, Lex nr 508851).

Z akt sprawy niniejszej wynika, że zarówno przy pierwszym awizowaniu przedmiotowej przesyłki w dniu 3 kwietnia 2018 r., jak też przy drugim jej awizowaniu w dniu 11 kwietnia 2018 r. zawiadomienie o przesyłce „**pozostawiono w drzwiach adresata**” (treść elektronicznego potwierdzenia odbioru k. 71). Jednocześnie jak wskazuje załączona do zażalenia informacja wystosowana do pozwanej przez operatora poczty w odpowiedzi na zgłoszoną przez pozwaną reklamację, z „informacji uzyskanych z placówki doręczającej wynika, że awizo i awizo powtórne **zostało pozostawione w skrzynce pocztowej przydrożnej** przypisanej do adresu klienta” (k. 82).

W ocenie Sądu Okręgowego na tle powyższych okoliczności powstały zasadnicze wątpliwości co do tego, czy doręczenie zastępcze pozwanej w istocie odbyło się zgodnie z regułami wskazanymi przez art. 139 § 1 k.p.c. Tymczasem Sąd Rejonowy przyjął istnienie wystarczających podstaw do uznania doręczenia zastępczego przedmiotowej przesyłki pozwanej za skuteczne, w ogóle nie odnosząc się do kwestii, czy zostało ono dokonane zgodnie z przepisami regułami. W szczególności Sąd Rejonowy nie odniósł się do zapisu widniejącego na awizach, że zawiadomienie o przesyłce umieszczono w drzwiach domu pozwanej, podczas gdy na bramie do posesji pozwanej znajdowała się skrzynka pocztowa, jak też do rozbieżności pomiędzy zapisem na awizach, a informacją od operatora pocztowego, że zawiadomienie o przesyłce pozostawiono w skrzynce pocztowej przydrożnej przypisanej do pozwanej (informacja ta nota bene została przedłożona przez pozwaną dopiero wraz z rozpoznawanym zażaleniem). Sąd Rejonowy pominął przy tym szereg wniosków dowodowych zgłoszonych przez pozwaną w zażaleniu na nadanie wyrokowi zaocznemu klauzuli wykonalności, wskazując jedynie ogólnikowo, że oświadczenia osób, które są osobami najbliższymi dla pozwanej nie stanowią wystarczającej podstawy do kwestionowania prawidłowości doręczenia.

Wobec powyższych uwag Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że Sąd I instancji powinien przeprowadzić postępowanie zmierzające do usunięcia wątpliwości związanych z terminowością wniesienia odrzuconego zażalenia. W szczególności Sąd Rejonowy winien dokonać oceny skuteczności doręczenia przedmiotowej przesyłki pozwanej, odnosząc się do rozbieżności między zapisem na awizach a informacją od operatora pocztowego przedłożoną przez pozwaną wraz z rozpoznawanym zażaleniem. W miarę potrzeby w tym względzie Sąd Rejonowy zwróci się o wyjaśnienie kwestii doręczenia do placówki pocztowej doręczającej, jak też przesłucha pozwaną oraz przeprowadzi dowód z zeznań zawnioskowanych przez pozwaną w zażaleniu z dnia 4 września 2018 r. świadków. Jeżeli w drodze przeprowadzonego postępowania Sąd Rejonowy dojdzie do wniosku, że doręczenie zastępcze przesyłki pozwanej zostało dokonane w sposób prawidłowy, data doręczenia będzie oznaczała początek biegu terminu do wniesienia przez pozwaną zażalenia na nadanie wyrokowi zaocznemu klauzuli wykonalności, którego przywrócenia pozwana może się domagać. Jeśli natomiast doręczenie zastępcze przedmiotowej przesyłki pozwanej okaże się nieskuteczne, to uznać należy, że w dacie doręczenia wynikającej z awiza nie rozpoczął się bieg terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności wyrokowi zaocznemu. Skutkiem tego zaś będzie uznanie, że zażalenie zostało wniesione w ustawowym terminie (por. postanow. Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 11 września 2012 r., I Acz 1299/12, Legalis nr 726531).

Sąd Okręgowy zatem orzekł jak w sentencji na zasadzie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zdanie pierwsze k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Okręgowy rozstrzygnął na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.

/SSO Katarzyna Borowy/ /SSO Włodzimierz Jasiński/ /SSO Marek Lewandowski/